

MARÓC

Településképi Arculati Kézikönyve

Készült: 2017. július

**településtervező és főépítész:
Moldován Ágnes TT20-0282**

TARTALOM

1. **Bevezetés, köszöntő**
2. **Településtörténet, a település bemutatása, a település sajátosságai**
3. **Örökségünk, településképi jellemzők, meghatározó építészeti értékek**
4. **Településképi szempontból meghatározó területek**
területek lehatárolása, településképi, arculati jellemzők bemutatása
5. **Településképi formálására vonatkozó ajánlások**
utcák, terek, köztéri alkotások
6. **Példák bemutatása**

1.Bevezetés, köszöntő

A múltban, amikor az egységes kultúrák stabilabbak és homogénebbek voltak, valamint sokkal szélesebb társadalmi megegyezés volt a szimbólumokkal kapcsolatban, ritkán volt szükség arra, hogy az emberek az őket körülvevő környezet közötti kapcsolatot vizsgálják; a kettő között szoros volt a harmónia (Rapoport 1977). Napjainkban sokkal nehezebb tervezni, hiszen keverednek a társadalmak, kultúrák, szimbólumok. Olyan települések kialakítása a cél, amelyhez az emberek tartozni akarnak.

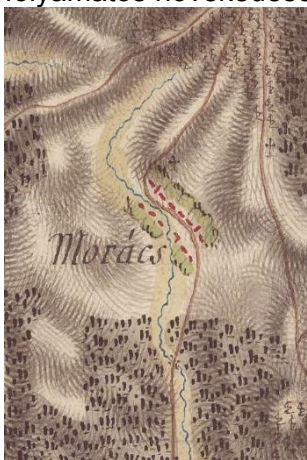
Mivel egy település egyrészt esztétikai szerepet tölt be az emberek életében, másrészt pedig használják, ennek megfelelően szükséges védeni a meglévő értékeket, és fejlődni.

“Amikor ráébredünk, hogy jelenlegi tulajdonságaink, környezetünk, képességeink és fizikai állapotunk mind a múltbeli gondolkodásunk eredményei, némi fogalmat nyerhetünk a tudás értékéről.”

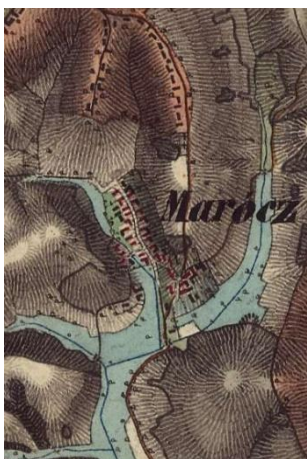
Charles F. Haanel

2. Településtörténet, a település bemutatása, a település sajátosságai

Maróc településtörténete az alábbi három katonai térképen jól követhető, a település folyamatos növekedése, a településrészek kialakulása kísérhető figyelemmel.

(1763-1787 katonai felmérés)

(1806-1869 katonai felmérés)

(1941-es katonai felmérés)

A község első említése 1408-ból származik: Maroth, 1426-ban Moroch, 1435-ben Maróczlakus, 1786-ban Marócz elnevezéssel találkozunk. A név eredete bizonytalan, többféle

magyarázat is ismeretes. Vannak akik szerint a latin eredetű Mauritius személynév magyarsítása, mások a szláv eredetű moravci (morvák), vagy a magyar Marót személynévből vezetik le. A magyar nyelvben nem ritka, hogy személynévből helységnév születik.

1552-ben 23 porta volt a faluban. Érdekes, hogy a híres nevet viselő Zrínyiek, mint hatalmasodó nagyurak tűnnek fel a régi okmányokból. Egy 1557-es panaszlevelét azt róta fel nekik, hogy a környék szőlőiben 200 forint kárt tettek.

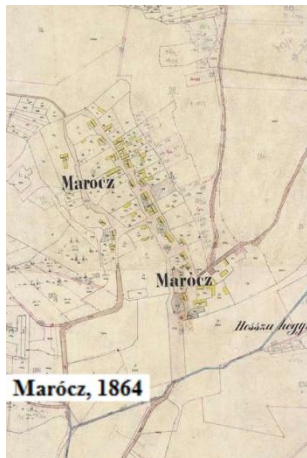
1562-ben a veszprémi káptalan bírbe adta a tizedszedést a térség kisebb- nagyobb urainak, akiknek a beszedett bért az egerszegi vicearchidiakonusként kellett beszolgáltatniuk. Egy 1590-es perirat Bánffy Jánosnak és Nádasdy Ferencnek a vitáját zárta le a terület szőlőbirtokáért.

Az itt élőknek természetesen ezen kívül még igen nagy megpróbáltatást jelentett a törökök és a végváriak portyázásai is. 1657-ben éppen az utóbbiak rabolták ki a falut. Elnéptelenedése a fentieknek köszönhető.

1690-ben már mint pusztát jelzik a falut.

A török kiűzése után nagyon lassan települt be a falu. A kányaváriak béreltek itt földeket, de még a XVIII. Század közepén is pusztaként jelölték.

A leírás szerint a termőföldek nem jók, erősen agyagos és dombos. A lefutó csapadékvizek a területen nagy kárt tettek.

1777-ben jelentősen megnőtt e területen az irtásföldek nagysága: 9 irtásföld birtokos volt. 1778-as püspöki összeírásból az derül ki, hogy Maróc Páka plébániájának filiája volt. 1793-ban a birtokos: Bertha Imre, 1802-ben Bertha Antal.

(Maróc légifotó)

1. A településkép sajátosságai

Utcaképek

A zsáktelepülésbe délről érkezhünk, és rögtön a horgásztó mellett haladhatunk el, majd a Béke utcán keresztül juthatunk a településbe. Igazán kialakult településközpont nem található. A településnek még három jelentősebb utcája van, a Petőfi S. a Rákóczi F. és a Sugár utca.

A településen van néhány régi épület, melyek tömege, formája védelemre érdemes. A település halmazos beépítést mutat, a domborzati viszonyokhoz rendkívül jó alkalmazkodott.

Maróc község határában, 1998. évben épült meg és került halakkal betelepítésre a 11,5 ha nagyságú, remek horgászati lehetőséget biztosító tó. Könnyen és rendkívül jól megközelíthető, hiszen a tó keleti partján fut végig azaz aszfaltozott út, melyen a település, Maróc község is megközelíthető.

A település szerkezetének kialakulásában a természetföldrajzi adottságok, a községet körülölelő erdők és az átszelő közlekedési útvonalak játszottak alapvető szerepet. A község belterületét alapvetően meghatározó utak és a korábban kialakított és beépült telkek egyaránt meghatározóak voltak a településszerkezet kialakításában. A település úthálózata teljes egészében kiépült, az utak javításával a turizmus minőségi szintjét lehet emelni.

Zala egyik jelentősebb gyalogos túraútvonala a dr. Papp Simon geológus nevét viselő körtúra, amely a megye egykori olajvidékével kapcsolatos területeken vezet végig. A geológus nyomában járva megcsodálhatjuk a Vétyemi ősbükköst, a Maróci-szőlőhegyet és számos, Zala megye kínálta látnivalót.

3. Örökségünk, településképi jellemzők, meghatározó építészeti értéke

Műemléki védettségű épület nincs a településen. A község római katolikus Rózsafüzér-királynője templom 1948-ban épült, és településen található a Szent Teréz kápolna.

A köztéri alkotások karbantartása önkormányzati feladat, melynek az önkormányzat igyekszik megfelelni.

A község történetileg kialakult, hagyományos utcaképe védelmében a meglévő épületek lehetőség szerint megtartandók. Az új épületek a régi épületek helyére kerüljenek, ezzel is megtartva a kialakult beépítési jellemzőket, telekstruktúrákat.

A településen található néhány kereszt, illetve van néhány lakóépület, melynek védelmén érdemes elgondolkodni. A hagyományos épülettömeg, tetőforma és nyílászáró rend, mind a hagyományos építészet elemeit tükrözi.

Településképi szempontból meghatározó területek

területek lehatárolása, településkép, arculati jellemzők bemutatása

Területek lehatárolása:

- kertes családi házas terület
- szőlőhegy terület
- temető terület
- külterületi, beépítésre nem szánt terület

Kertes családi házas terület: a zömében földszintes lakóépületeket, családi házakat tartalmazó területek. Az ide sorolt területek építészeti karaktere a koronként változó divat és igények hatására jellemzően nagyon heterogén, sem tömegformálás, sem anyaghasználat sem színezés terén nemigen tapasztalható egységes karakter. A belterület lakóövezetei sorolhatók ebbe a területi besorolásba.

Szőlőhegy terület: Maróc egyik legnagyobb vonzereje a Maróci-hegyről nyíló csodálatos kilátás. A Maróci-katlan domborzati és klimatikus adottságai ideálisak a szőlőtermelés számára. A hegyen található faboronás pince, de több birtok gazdátlan, gondozatlan.

A zöldterület kevésnek mondható, a minőség folyamatosan javuló tendenciát mutat. A fásítási programok fejlesztése fontos feladat, ennek folytatása mindenképpen szükséges. Az utcák zöldfelületeinek kialakításánál, fásításánál az alábbi szempontokat érdemes figyelembe venni. Az örökzöld fákkal és a tujafélék telepítése közterületen, zöldsávban nem ajánlott. Külön zöldterület kijelölésére nincs szükség, ezek szervesen kapcsolódnak a lakóterületekhez. Amennyiben az út méretei lehetővé teszik, minden beteg vagy helytelen fajtaválasztás miatt kivágott sorfa, kisebb zöldfelület fája helyett a helynek megfelelő és legalább az eredetivel megegyező körátmérőjű fát kell telepíteni.

Temető terület: a temető területére korlátozódik. A temetőben az üzemi funkciójú kiszolgáló épületeken kívül csak ravatalozó és temetőkápolna helyezhetők el. A síremlékek formájára nem indokolt különösebb megkötéseket bevezetni.

Külterületi, beépítésre nem szánt terület: a település külterületi, beépítetlen mezőgazdasági- és erdő-területeit foglalja magába. Itt csak foltszerűen találunk beépítést.

Külterületen történő épület-elhelyezésnél a tájba illesztésre fokozott gondot kell fordítani, vagy ahol ez nem megoldható, ott védőfásítással célszerű a tájban okozott beavatkozások negatív hatásait enyhíteni.

Településkép, arculati jellemzők bemutatása

A megyében jellemző aprófalvas jelleg megőrzendő. A történetileg önálló települések összemosódását meg kell akadályozni. A településrészek között beépítetlenül maradó zöldsávokat meg kell tartani.

Zala megye településhálózatának történelmileg kialakult jellegzetessége az aprófalvas településstruktúra, melynek megtartása érdekében a közlekedési hálózat és távközlési hálózatok fejlesztése szükséges.

Kertes családi házas területek:

Nincs kialakult településközpont. A kertes családi házas területeken a mezőgazdasági jellegnek megfelelően, hosszan elnyúló telekméretű és oldalhatáron álló beépítés jellemző. A hátsóterekben a háztáji gazdálkodáshoz kapcsolódó állattartó és gazdasági épületek találhatóak.

A kertes családi házas területeken a lakóépületek korszerűsítése szükségszerű, több helyen felújításokat kellene végezni a települési értékek megőrzése érdekében.

Köztéri alkotások

Marócon található néhány köztéri alkotás.

A köztéri alkotások körébe sorolhatók a kőkeresztek is, melyek védelemre érdemesek.

Műszaki létesítmények

A településképet nagymértékben befolyásolják azok a műszaki létesítmények, melyek a település működéséhez elengedhetetlenek, azonban jellemzően közterületeken elhelyezve a vizuális környezetre jelentős hatásuk van.

A legjellemzőbb ilyen létesítmények: transzformátorok, gázfogadók, vízmű-kutak és víztárolók, szennyvíz-átemelők, hulladékgyűjtő konténerek.

Ezekre rendszerint egyedileg az adott helyen lehetne településkép-szempontú javaslatot tenni, pl. takaró sövény, vagy növényzet telepítésével. A buszvárók nincsenek kiépítve.

Település sziluett:

A vertikálisan kiemelkedő objektumok valóságos méreteiknél sokkal nagyobb mértékben befolyásolják a településképet, mivel nagy távolságokból is érvényesülnek és a tájkép, illetve várossziluett befolyásolói. Maróc esetében azonban nem olyan nagymértékű, a domborzati viszonyok miatt.

Templomtorony: A magyar történelmi települések szerves részét képezik, gyakran pedig a jelképei is. A településen 1 db meghatározó templom található.

Víztornyok: A víztornyokat a kellő hálózati nyomás érdekében eleve igyekeznek magasabban fekvő pontokra telepíteni, ezért még jobban kiemelkednek a településképből.

5. Településkép, formálására vonatkozó ajánlások- példák

utcák, terek, köztéri alkotások

Tömeg-alakítási előírások, telepítés

A kertes családi házas területeken oldalhatáron álló beépítések jellemzők, kialakult előkertek megtartásával. A melléképületek jellemzően a főépülettel azonos telekhatárra telepítendő, vagy a telek egész szélességében, lezárva a hátsó kert.

Marócon a lakóépületek magassága közel azonos a település északi részében, és célszerű a jövőben ennek a tendenciának a megtartása. A túl magas, többszintes épületek nem illeszkednek a település utcaképebe.

A településen a lakóházak tetőformájának többsége sátor- vagy nyeregtetős kialakítású. Ajánlott ezek megtartása, az erősen tagolt tetőszerkezetek helyett.

Érdemes törekedni a szolid árnyalatú színek felé, valamint ajánlott kerülni a rikító színű fémlemez fedéseket. Az épület-homlokzatok és tetőhéjazatok színe az egyik legfeltűnőbb arculati tényező, azonban a színek kiválasztásának szabályozása tulajdonképpen megoldhatatlan feladat.

Egyéb építmények létesítésénél (kerítés, kert, épülettartozékok és kiegészítő építmények) figyelemmel kell lenni az anyaghasználatra és színekre. Ajánlott a

településen jellemző áttört kerítések építése. Célszerű kerülni utcafronton a betonelemeket és a magas, tömör, falazott kerítéselemeket.

Az épületgépészeti és hírközlési berendezések terén tiltani kellene a településképet zavaró klíma-berendezések és parabola-antennák utcai homlokzatra történő elhelyezését, bár a településen ez nem meghatározó. A településképet erősen meghatározza a mindenhol jelenlevő, tömördek mennyiségű légvezeték. Ennek megoldását országos szabályozással lehetne elősegíteni.

Lakóterületen csak az adott ingatlanon működő vállalkozás reklámjának elhelyezése engedhető meg. A településen nem található feltűnő reklámfelület, a cégnevek feltüntetése a jellemző.

Példák, irányvonal

A településen meghatározó településképi irányvonal nem alakult ki, a későbbi felújításokhoz, építésekhez adunk néhány példát, melyet a településképi eljárás során célszerű figyelembe venni. Az alábbiakban felsorolt részleteken a formavilág, anyaghasználat, telepítés az amit érdemes figyelembe venni. Ha a település egy egységesebb képet tud kialakítani, még nagyobb vonzerőt jelenthet majd a település életében.

Köztéri forma- és anyaghasználat

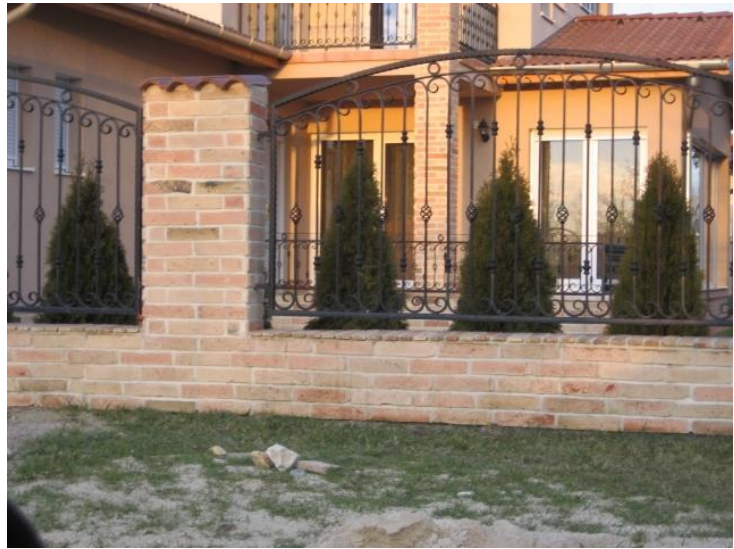

Épületek formavilága, anyaghasználat, kerítések

(forrás: internet)